

Sygn. akt V U 802/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 października 2013 roku

Sąd Okręgowy w Białymstoku

V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Krupińska

Protokolant: Anna Matwiejuk

po rozpoznaniu w dniu 31 października 2013 roku w Białymstoku

na rozprawie

sprawy S. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o wysokość świadczenia

na skutek odwołania S. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 27 marca 2013 roku Nr (...)

I. Zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, iż podstawa wymiaru emerytury S. S. powinna być ustalona na podstawie wynagrodzenia z 20 lat kalendarzowych wybranych dowolnie z całego okresu ubezpieczenia, to jest: 1967 – 1968, 1971 – 1982, 1986, 1990 – 1994, przy wskaźniku wysokości podstawy wymiaru wynoszącym 98,36%.

II. Ustala, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. akt V U 802/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 27 marca 2013 roku /znak (...)/ wydaną na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych /Dz.U. 2009 Nr 153, poz. 1227 z późn. zm./ Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. przyznał S. S. prawo do emerytury od dnia 01 lutego 2013 roku, tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. W uzasadnieniu wskazał, iż podstawa wymiaru świadczenia została ustalona z uwzględnieniem wynagrodzenia z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu, tj. z lat 1967 – 1968, 1971 – 1982, 1986, 1990 – 1994, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 97,04 %, zastosowano dotychczasową kwotę bazową. Organ rentowy wskazał też, że do obliczenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto wynagrodzenie za rok 1972 z (...) SA na podstawie przedłożonego zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu Rp-7 z dnia 08.02.2013 roku, natomiast wynagrodzenie z Zakładów (...) w B. za lata 1990 – 1993 przyjęto na podstawie

zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu Rp-7 z dnia 01.07.1994 roku, a za rok 1994 – na podstawie angaży od 01.04.1994 – 28.08.1994, przy czym za miesiące I – III przyjęto wynagrodzenie minimalne pracowników.

Od powyższej decyzji S. S. złożył odwołanie, w którym wnosił o uwzględnienie w podstawie wymiaru wynagrodzenia z lat: 1979 /w kwocie 57.300 zł/, 1971 /w kwocie 20.638 zł/ oraz 1967 /w kwocie 17.659 zł/. Motywując swe stanowisko podniósł, że w wyliczonych zarobkach za 1979 roku uzyskiwanych w Centrali Rybnej ZUS nie ujął dodatku za tytuł mistrza dyplomowanego, do wyliczenia zarobków za 1971 rok organ rentowy przyjął wynagrodzenie minimalne, podczas gdy jego wynagrodzenie wynika wprost z angażu, zaś przy wyliczeniu zarobków za rok 1967 ZUS nie uwzględnił wynagrodzenia za okres stażu pracy w Zakładach (...).

W odpowiedzi na odwołanie ZUS podtrzymał swoje stanowisko w sprawie i wniósł o oddalenie odwołania podnosząc, iż złożone przez odwołującego kserokopie angaży nie zostały potwierdzone za zgodność z oryginałem.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Odwołanie było uzasadnione, dlatego zaskarżona decyzja podlegała zmianie.

Faktem bezspornym jest, iż w toku postępowania zostały wykazane następujące okresy zatrudnienia odwołującego:

- od 05.09.1966 roku do 03.09.1967 roku w Zakładach (...) w W.,
- od 15.08.1967 roku do 15.06.1970 roku w Fabryce (...) w K.,
- od 01.08.1970 roku do 30.09.1970 roku w Wojewódzkiej (...) Spółdzielni (...) w W. Oddział w P.,
- od 02.11.1970 roku do 31.07.1971 roku w (...) nr 1 w P.,
- od 15.09.1971 roku do 10.11.1972 roku w B. Zakładach (...) w B.,
- od 22.11.1973 roku do 09.09.1980 roku w (...) Centrala (...) w B.,
- od 10.09.1980 roku do 23.04.1983 roku w Eksportowym Zakładzie (...) w E.,
- od 01.02.1985 roku do 30.09.1989 roku w W. Spółdzielni (...) w L.,
- od 11.12.1989 roku do 28.09.1994 roku w Zakładach (...) w B..

Zważywszy na argumentację podniesioną w odwołaniu należy zauważyć, iż sporem objęta była natomiast wysokość wynagrodzenia uzyskiwanego przez S. S. w okresach zatrudnienia mających miejsce w – kolejno – Zakładach (...) w W., w B. Zakładach (...) w B. oraz w (...) Centrala (...) w B..

Zgodnie z art. 15 ust. 1 cytowanej na wstępie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustaloną w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176.

W ocenie Sądu należy zauważyć, iż obowiązek udowodnienia faktów spoczywa na osobie, która wywodzi z nich skutki prawne /art. 6 kc/, stąd też na odwołującym ciąży obowiązek przedstawienia dowodów dla wykazania spornych okoliczności. Muszą to być jednak środki dowodowe, które pozwolą na wiarygodne ustalenie okoliczności faktycznych. Jak bowiem twierdził Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 20 czerwca 2007 roku, przepisy z zakresu ubezpieczeń społecznych są normami bezwzględnie obowiązującymi i nie zawierają unormowań, które pozwalałyby na ustalenie wynagrodzenia, będącego bazą do wyliczenia podstawy wymiaru w sposób przybliżony lub

prawdopodobny /III AUa 482/07, Lex 351867/. W trakcie postępowania dowodowego w sprawach z ubezpieczenia społecznego, mogą być przeprowadzane wszelkie dowody przewidziane przepisami kodeksu postępowania cywilnego. W celu udowodnienia wysokości uzyskiwanego wynagrodzenia dowodem mogą być tym samym zarówno dokumenty dotyczące wynagrodzenia osób zatrudnionych w tym samym okresie, w tym samym zakładzie pracy i przy pracy tego samego rodzaju co ubezpieczony, jak też zeznania tych osób. Nie sposób przy tym pominąć, iż wiarygodność i moc wszystkich dowodów jest oceniana przez Sąd na podstawie wszechstronnego rozważenia całości zebranego w sprawie materiału dowodowego. Z uwagi na powyższe, należało uznać, iż w niniejszym postępowaniu A. A. mógł powoływać się na wszelkie dowody świadczące o wysokości jego wynagrodzenia w spornym okresie.

Odwołujący motywując swe stanowisko powoływał się m.in. na uchwałę nadającą mu tytuł mistrza dyplomowanego, świadectwo pracy z (...) Centrali (...) w B., a także na angaż do B. Miejskich Zakładów (...) w B. z dnia 15 września 1971 roku, jak również na treść akt osobowych dołączonych do akt niniejszej sprawy na żądanie Sądu z (...) SA w B.. Na rozprawie w dniu 08 sierpnia 2013 roku S. S. wskazywał wprawdzie, że nie jest w stanie podać dokładnych danych odnośnie swoich zarobków w spornym okresie, bowiem nie ma żadnej dokumentacji finansowej dotyczącej zatrudnienia w (...) Centrala (...) w B., niemniej jednak ostatecznie przedłożył oryginały skierowań na egzamin mistrza dyplomowanego z dnia 18 listopada 1978 roku oraz z dnia 13 lutego 1979 roku /k. 23/.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu księgowości, aby w oparciu o całokształt materiału dowodowego wyliczył wysokość wynagrodzenia odwołującego z lat 1971 i 1979 roku, wypowiedział się czy możliwe jest uwzględnienie dodatku na mistrza i wyliczył ten dodatek, wybrał najkorzystniejszy wskaźnik wymiaru świadczenia, a także wskazał lata przyjęte do ustalenia tego wskaźnika /k. 24/.

Biegła sądowa I. S. w opinii z dnia 28 sierpnia 2013 roku wskazała, że na potwierdzenie zatrudnienia i otrzymywanego wynagrodzenia odwołujący złożył świadectwo pracy za okres 15.09.1971 roku do dnia 10.11.1972 roku, oryginał angażu, z którego wynika, że został on zatrudniony od dnia 15 września 1971 roku na siedmiodniowy okres próbny z wynagrodzeniem 6,40 zł/h, a także angaż za okres 06.06.1972 – 30.09.1972 roku przenoszący go na stanowisko mistrza z wynagrodzeniem 2.100 zł/miesiąc. Od 01.10.1972 roku wynagrodzenie zasadnicze wynosiło 2.500 zł – pozostałe warunki pozostały bez zmian. Zgodnie z opinią biegłej, do akt sprawy załączono także akta osobowe, wg których odwołujący został przyjęty do pracy z dniem 15.09.1971 roku i z wynagrodzeniem w kwocie 6,40 zł/h. Z akt tych wynika też, że z odwołującym zawarto umowę o pracę na czas określony od 11.11.1972 roku do dnia 15.11.1972 roku z wynagrodzeniem wg dotychczasowego zaszeregowania za 5 dni pracy. Z powyższych dowodów zgodnie z opinią wynika zatem, że wynagrodzenie odwołującego wskazane w Rp-7 dotyczy okresu od 01.01.1972 roku do 10.11.1972 roku i nie ujmuje wynagrodzenia za 5 dni pracy od 11.11.1972 roku do dnia 15.11.1972 roku. Wynagrodzenie za powyższy okres wynosiło zaś 417 zł, przy czym organ rentowy go nie uwzględnił. Biegła wskazała również, że łącznie wynagrodzenie za 1971 rok wg wyliczenia ZUS wyniosło 19.744 zł, a wg jej wyliczeń – 20.690 zł, zaś różnica dotyczy wynagrodzenia za okres 15.09.1971 – 31.12.1971 roku wg najniższych wynagrodzeń /ZUS/, a wyliczeniem wg stawki zaszeregowania i podstawowego czasu pracy.

Jak zaznaczono w opinii, zgodnie ze świadectwem pracy za okres od dnia 22.01.1973 roku do dnia 09.09.1980 roku odwołującego zatrudniono w pełnym wymiarze czasu z (...) Centrala (...) w B., ostatnio na stanowisku starszego mistrza z wynagrodzeniem zasadniczym 4.000 zł miesięcznie, dodatkiem funkcyjnym 800 zł/m-c, dodatkiem mistrzowskim 500 zł/m-c i dodatkiem stażowym oraz premią zgodnie z obowiązującymi przepisami. W legitymacji ubezpieczeniowej odwołującego wpisano zaś jedynie wynagrodzenie w kwocie 42.732 zł za okres od dnia 01.01.1980 – 31.07.1980. według załączonych do akt sprawy dowodów oraz akt organu rentowego, zakład pracy skierował odwołującego na kurs mistrza dyplomowanego, który w myśl § 7 pkt. 1 uchwały RM z dnia 23.01.1976 roku otrzymywał stały dodatek do wynagrodzenia w wysokości 500 – 1.000 zł miesięcznie. Odwołujący złożył egzamin i uzyskał taki właśnie tytuł w dniu 02.03.1979 roku, w więc wypłaty z tego tytułu otrzymywał co najmniej od miesiąca następnego po złożeniu wspomnianego egzaminu. Jak wynika ze świadectwa pracy, odwołujący otrzymywał taki dodatek w wysokości 500 zł, przy czym wypłaty tego składnika stanowiły podstawę wymiaru składek. Wynagrodzenie obliczone przez organ

rentowy jest niższe o 4.500 zł, tj. o kwotę pominiętego dodatku mistrzowskiego, podczas gdy powinno opiewać na kwotę 49.882 zł.

Ostatecznie biegła wskazała, iż najkorzystniejszy wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia ustalony z 20 lat kalendarzowych dowolnie wybranych z całego okresu ubezpieczenia wynosi 98,36 %, przy czym wskaźnik ten obliczono z lat: 1967 – 1968, 1971 – 1982, 1986 i 1990 – 1994 /k. 31 – 42/.

Zastrzeżenia do opinii złożył organ rentowy kwestionując uwzględnienie przez biegłą okresu od 11.11.1972 roku do dnia 15.11.1972 roku, bowiem nie powinien on być wliczony do stażu pracy z uwagi na brak świadectwa pracy.

Biegła odnosząc się do powyższych zastrzeżeń wskazała, że potwierdzeniem zatrudnienia odwołującego w okresie od 11.11.1972 roku do dnia 15.11.1972 roku jest pismo pracodawcy z dnia 27 czerwca 1973 roku, złożone na rozprawie w dniu 12 września 2013 roku. Zgodnie z opinią, wynagrodzenie za 1972 roku bez wynagrodzenia za wspomniany okres wynosi 29.817 zł, a po wyłączeniu owego wynagrodzenia wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia ustalony z lat 1967 – 1968, 1971 – 1982, 1986 i 1990 -1994 wynosi 98,29 % /k. 51 – 52/.

Na rozprawie w dniu 31 października 2013 roku biegła dodatkowo wskazała, iż wg jej opinii odwołujący S. S. był jednakże zatrudniony w okresie od 11.11.1972 roku do dnia 15.11.1972 roku, bowiem w aktach osobowych znajduje się umowa o pracę, a pismo pracodawcy z dnia 27 czerwca 1973 roku /k. 50/ stanowi potwierdzenie, że praca faktycznie była świadczona, co rekompensuje brak świadectwa pracy. Tym samym nie podstaw do wyłączenia tego okresu, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia powinien wynosić 98,36 %.

Sąd Okręgowy w całości podzielił opinię biegłej sądowej, ponieważ jej treść nie budzi najmniejszych wątpliwości Sądu. Szczegółowość owej opinii i skrupulatność dokonanych wyliczeń potwierdzają jedynie duże kwalifikacje biegłej, jak i jej ogromne doświadczenie zawodowe. Podzielić należy przyjęte przez biegłą wyliczenia w oparciu o przedłożoną przez wnioskodawcę dokumentację i potwierdzone matematycznymi wyliczeniami wysokości wynagrodzenia odwołującego dokonanymi na podstawie załączonych akt osobowych. Opinię biegłej, jako logiczną i spójną, Sąd przyjął za decydującą dla rozstrzygnięcia sprawy. W szczególności dotyczy to oceny pisma pracodawcy odwołującego z dnia 27 czerwca 1973 roku, którego autentyczności pozwany nie kwestionował, a który istotnie zdaniem Sądu jednoznacznie świadczy o rzeczywistym wykonywaniu pracy przez S. S. w okresie od 11.11.1972 roku do dnia 15.11.1972 roku. Kwestia ta, zważywszy na poczynione już wyżej rozważania w przedmiocie możliwych w postępowaniu cywilnym środków dowodowych, została wykazana ponad wszelką wątpliwość.

Z uwagi na powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc uwzględnił odwołanie i zmienił zaskarżoną decyzję, orzekając, iż podstawa wymiaru emerytury S. S. powinna być ustalona na podstawie wynagrodzenia z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, to jest: 1967 – 1968, 1971 – 1982, 1986 i 1990 – 1994 przy wskaźniku wysokości podstawy wymiaru wynoszącym 98,36 %.

Poza tym Sąd Okręgowy przyjął, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Zgodnie z art. 118 ust. 1a ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego, za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Należy podkreślić, że materiał dowodowy był niewystarczający do rozstrzygnięcia sprawy. Przepisy regulujące postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przed Sądem stwarzają większe możliwości dowodowe

(art. 477⁸ kpc i nast.) oraz nie zawierają ograniczeń w stosunku do regulacji ogólnej postępowania dowodowego (art. 235-309 kpc).

Sąd po wykorzystaniu możliwości dowodowych dopuścił dowód z opinii biegłego i na tej podstawie ustalił ostatecznie sporne okoliczności uznając, że w tych okolicznościach odwołanie było uzasadnione.